

Korsholms slott 1395, en historisk tidsresa

Fakta, Korsholms län i slutet av 1300-talet

Slutet av 1300-talet var en orolig tid i Norden. Drottning Margareta och Albrekt av Mecklenburg kämpade om makten. Albrekt förlorade i hårda strider mot Margareta år 1389, avsattes som kung och sattes i fängelse. Margareta formade en union mellan de nordiska länderna och lyckades få sin fostersonstyvson Erik vald till kung. År 1395 var Erik 13 år.

Korsholms slott uppfördes av Albrekt av Mecklenburg omkring 1370, när han var kung, för att administrera och kontrollera den nordigaste delen av Sverige. Länet omfattade båda sidorna av Östersjön, både Österbotten och Västerbotten, med Korsholms slott i centrum. Bo Jonsson Grip var länsherre fram till sin död 1384. Hans fogde under många år var Herr Filpus Karlsson.

Slottet var en mäktig anläggning byggd på en holme invid Mustasaari kyrka. Intill fanns en skyddad hamn. På borgen arbetade ett flertal människor, tjänstefolk och hantverkare av olika slag, som smeder, snickare, murare och gjutare.

Ett stort antal gårdar hörde till borgen och bönderna betalade regelbundet skatt till borgherren. Bönderna kallades in när Herr Filpus behövde dom, för att göra dagsverken, för att reparera och bygga på borgen.

Albrekt av Mecklenburg gav inte upp kampen om kronan, trots att han fängslades 1389. Han hade ett stort antal anhängare, framför allt de så kallade vitaliebröderna, som kämpade för att störta drottning Margareta och återinsätta Albrekt på tronen. Vitaliebröderna intog Gotland och härjade under många år på Östersjön. Med Visby som bas anföll de handelskepp och gjorde livet svårare för alla sjöfarare. 1395 drog ett flertal av vitaliebröderna norrut i Östersjön för att inta nya områden och sätta press på förhandlingarna om frigivning av Albrekt av Mecklenburg. Ett av målen för mecklenburgarna var Korsholms slott. Korsholm hamnade mitt i striderna om makten.

Scenario, Korsholms slott september 1395

Läget är kritiskt för Korsholms slott. Vitaliebröderna, anhängare till den avsatte kungen Albrekt av Mecklenburg, är på väg upp genom Bottenviken. Åtta stora och fler än hundra mindre fartyg har siktats ute på sjön. Och allt fler fartyg ansluter sig till skaran av skepp. Ska mecklenburgarna anfalla och försöka inta slottet? Det ryktas att Albrekt av Mecklenburg kommer att frisläppas. Ska han och hans män återta borgen?

Fogden, Herr Filpus Karlsson är en trogen vän till drottning Margareta och han vill försvara slottet till varje pris. Herr Filpus kallar in bönderna från de närliggande gårdarna för att försäkra sig om deras hjälp och trohet. Många klagar över att tiderna blivit hårdare sedan borgen byggdes och nu kallar fogden på dem igen. Men han behöver förstärkning och extra förnödenheter om borgen skulle belägras, matvaror, säd, grönsaker, ved med mera. Borgen måste dessutom förbättras och nya soldater och bågskyttar övas.

Det kristna korset ska tas till hjälp för att skydda människorna i borgen. Herr Filpus fasar för att de flesta människor inte bär på det skyddande korset.

Herr Filpus har även kallat in några munkar och nunnor från dominikanerkonventet i Åbo för att hjälpa till vid sjukdomar och skador. Och det går rykten att den fasanfulla Svarta Döden är på väg tillbaka. Hur skyddar man sig mot den?

Roller

Eleverna spelar rollerna av bönder från olika gårdar i södra Österbotten som kallats in av Herr Filpus till Korsholms slott.

Vuxna spelar rollerna av hantverkare och tjänstefolk på borgen

Frågeställningar

- Vem ska ha makten i riket? Vem är jag trogen? Vem har makten över mig?
- Hur hanterar jag rädslan för krig? Rädslan för sjukdomar?
- Hjälper korset och böner till Gud?

Aktiviteter

- Matlagning
- örter och mediciner
- Gjuta kors
- Bågskytte och vapenövningar
- Spel och lekar

Tidsplan

- 07.00 Uppackning
- 09.15 Eleverna anländer
Introduktion, scenario, ombyte, regler
- 09.45 Initiationsrit
Tidebön
- 10.10 Aktiviteterna startar
- 12.20 Förväntad attack?
- 12.40 Mat, uppvisningar
- 13.30 Avslutning
Reflektion, ombyte
- 14.15 Eleverna far iväg

2009-08-21

Ebbe Westergren

Kalmar Läns Museum

Sverige

Time Travel, Korsholm's castle 1395

Facts, Korsholm's county at the end of the 14th century

The end of the 14th century was a time of turbulence in the Nordic countries. Queen Margeret and Albrekt of Mecklenburg were fighting for the power in the kingdom of Sweden. Albrekt lost in some tough battles to Margaret in 1389, was dethroned and put into prison. Queen Margaret formed a union between all the Nordic countries and made her foster son Erik the new king. In 1395 Erik was 13 years old.

Korsholms' castle was built by Albrekt of Mecklenburg c. 1370, when he was the king, to rule and supervise the northernmost part of Sweden. The county included the territories on both sides of the Baltic Sea, both Ostrobothnia and Western Bothnia and the castle at Korsholm was the centre. The noble man Bo Jonsson Grip was the landlord until he passed away in 1384. His sheriff was for many years Sir Filpus Karlsson.

The castle was a mighty construction built on a small island close to the church. Just beside the castle was a sheltered harbour. Several people worked at the castle, servants and craftsmen of different profession, like blacksmiths, carpenters and founders.

Many farms were closely tied to the castle and the farmers payed regularly tax to the sheriff. The farmers were called up when Sir Filpus needed them, to do day-work, to repair and build on the castle.

Albrekt of Mecklenburg did not give up the struggle for the throne in spite he was imprisoned in 1389. He had quite many supporters, most of all the so called vitaliebrothers, who fought to overthrow Queen Margaret and to reinstall Albrekt on the throne. The vitaliebrothers occupied Gotland and they acted as pirates on the Baltic Sea for many years. With the city of Visby as the base they attacked the merchants' ships and made life difficult for all tradesmen. In 1395 several of the vitaliebrothers went north in the Baltic Sea to conquer new territories and to put pressure on the negotiations to release of Albrekt of Mecklenburg. One of the targets for the Mecklenburgers was the castle at Korsholm. Korsholm came in the centre of the fights for power in the Nordic countries.

Scenario, Korsholms' castle September 1395

The situation is critical for the castle in Korsholm. The vitaliebrothers, supporters to the dethroned king Albrekt of Mecklenburg, are on their way north in the Baltic Sea. People have caught sight of eight big and more than one hundred small ships. And even more ships are joining. Are the Mecklenburgers going to attack and try to conquer the castle? There is a rumour saying that Albrekt of Mecklenburg is going to be released. Is he and his men going to take over Korsholms' castle again?

The sheriff, Sir Filpus Karlsson is a faithful friend of Queen Margaret's and he wants to defend the castle at any cost. Sir Filpus has ordered the farmers on the adjacent farms to come to the castle to reassure him of their loyalty and help. Many of the farmers complain that the

times have become harder since the castle was built and now is the sheriff calling on them again. This time he needs reinforcement and extra supplies if there is going to be a siege, food, vegetables, corn, fire wood etc. The castle must be improved and new soldiers and archers need to be trained.

The Christian cross is going to help and protect the people in the castle. Sir Filpus is upset it seems that most people don't wear the holy cross.

Sir Filpus has also asked some brothers and sisters from the abbey of the Dominican order in Åbo to come and help them with injuries and diseases. And there is a rumour saying that the terrible Black Death is on its way back. How do we protect ourselves for that disease?

Roles

The students play the roles of farmers from different farms in southern Ostrobothnia that has been called up by Sir Filpus.

The adults play the roles of servants and craftsmen at the castle.

Key questions

- The struggle for power. Who do I support? Who has the power over me?
- How do I handle the fear for war? The fear for sickness and diseases?
- Do the cross and prayers help?

Activities

- Cooking
- Herbs and medicine
- Make a cross
- Archery and try the armour
- Games

Timeplan

- 07.00 Set up
- 09.15 The students arrive
Introduction, scenario, change of dresses, rules
- 09.45 Initiation
Morning prayer
- 10.10 The activities start
- 12.20 Expected attack?
- 12.40 Meal, performances
- 13.30 End of the time travel
Reflection, change of dresses
- 14.15 The students leave

2009-08-21

Ebbe Westergren

Kalmar Läns Museum

Sweden